

договоръ, сключенъ на 25 февруари 1559 г. предъ нотариата въ Дубровникъ отъ Иоанъ Працати, притежатель на кораба „Св. Екатерина“. Той уговориъ съ търговеца Стефано Франческо ди Гради, щото този корабъ, следъ като отнесе стокитѣ, натоварени отъ Валона за Цариградъ, да остане презъ цѣлия месецъ августъ въ варненското пристанище, гдeto да бѫде на разположение на Стефано ди Гради за да натовари кожи. Уговорено било последния да заплати като навло за пренасянитѣ кожи по 100 скуди, анконска монета, за всѣки 1000 волски кожи и по 200 скуди за всѣка хиляда биволски кожи. Натоваренитѣ кожи трѣбвало да се отправятъ за Дубровникъ, гдeto да се разтоварятъ биволскитѣ кожи, а волскитѣ — да се отправятъ за Анкона. Не устоялата на този договоръ страна трѣбвало да заплати глоба, обезщетение, равна на 300 златни скуди¹⁾.

Действително, така сключения договоръ билъ изпълняванъ редица години следъ това. На 8 априлъ 1560 г. е билъ сключенъ отъ сѫщия Стефано ди Гради договоръ за превозъ на волски и биволски кожи отъ Варна съ кораба „Св. Катерина“²⁾. Презъ сѫщата тази година сѫ записани въ нотариалнитѣ книги на Дубровникъ нови договори за превозъ и осигуровка на стоки, изнесени презъ Варна. Експортъори били сѫщия Стефано ди Гради, Траяно Черва и др. И двамата приготвили за износъ въ Анкона по нѣколко хиляди броя кожи, които тѣ по изборъ имали право да натоварятъ въ Варна или Родосто³⁾. Сѫщия Гради сключиъ новъ осигурителенъ договоръ презъ сѫщата година за износъ на кожи и вълна презъ Варна съ кораба „Св. Мария“⁴⁾.

Още презъ време на първите стопански отношения на дубровчанитѣ съ гр. Варна се констатира оживяване на търговията въ града. Изглежда, че презъ това време дубровчанитѣ сѫ имали доста свободни кораби за превозване на стоки отъ българскитѣ земи, което по-късно се затруднило. Въ всѣки случай може да се констатира и презъ следващите нѣколко години оживенъ износъ на стоки отъ варненското пристанище. На 21 августъ 1561 г. е регистриранъ другъ осигурителенъ договоръ за превозъ на стоки по море отъ Дубровникъ за Варна и

¹⁾ Div. not. t. 116 f. 188V^o (Die 25 Febr. 1559).

²⁾ „Die VIII Aprile 1560 . . . Marcus Blasij Vuladi de Insula media providis ac solers navis Patronus nuncupatae Sta Catherina sponte cum Dei nomine ad bonum viaggium lucrum et salvamentum dictam navim per se patronezzatum . . . naulizzavit et ad naulim dedit atque concessit Ser Stephano Fr. de Gradi praesenti et praedictam navim ad naulum condicentj pro infrascripto viaggio pactis conditionibus ac penis subscriptis. Et primus dictus Marcus patronus convenit, et promisit dicto Ser Stephano cum dicta eius navis . . . qua data convenere dictae partes ut dictus patronus cum praefata navi teneatur se conferre Varnum, seu Rodostum pro ut ei per accommisum eiusdem Ser Stephani fuerit ordinatum, et in anno dictus locus . . . onerare tota coria bovina et buffalina pro viaggio Anconae . . .“ Div. canc. t. 146 f. 37V^o.

³⁾ п. т. f. 105V^o.

⁴⁾ „Ser Stephano Fr. de Gradi agendo tanto in nomine suo proprio quando in nome et vice de cui attenesse, voluntariamente col nome di Dio a buon viaggio, guadagno e salvamento s'assicura et vuol essere assicurato per tutta quella somma et quantita de denari che dalli sottoscritti assicuratori sarâ dichiarita in et sopra li cuori, lane et qual si voglia altra sorte di mercantia caricate et che se caricaranno alla scala di Varno in mar maggiore in et sopra la nave nominata Sta Maria della gratia . . .“ п. т. f. 150V^o.